

WOJEWODA PODLASKI
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 3

NK-II.4131.68.2015.AR

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2013 r., poz. 595 z późn. zm.)

stwierdzam nieważność

§ 2, § 3 oraz § 4 uchwały Nr V/49/15 Rady Powiatu Siemiatyckiego z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie zasad udzielania i rozmiaru zniżek, obowiązującego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych nauczycielom, którym powierzono stanowiska kierownicze w szkołach i placówkach oraz określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli nie wymienionych w art. 42 ust. 7 pkt 3 Karta Nauczyciela oraz liczby etatów bibliotekarzy w szkołach prowadzonych przez Powiat Siemiatycki.

UZASADNIENIE

24 kwietnia 2015 r. Rada Powiatu Siemiatyckiego podjęła uchwałę Nr V/49/15, która 30 kwietnia 2015 r. wpłynęła do organu nadzoru.

Przeprowadzona analiza wykazała, iż wskazana wyżej uchwała została podjęta z naruszeniem prawa, w związku z czym 21 maja 2015 r. wszczęte zostało postępowanie nadzorcze w sprawie stwierdzenia nieważności jej części.

W świetle art. 42 ust. 6 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2014r., poz. 191 i 1198 oraz z 2015 r., poz. 357), dyrektorowi i wicedyrektorowi szkoły oraz nauczycielowi pełniącemu inne stanowisko kierownicze w szkole, a także nauczycielowi, który obowiązki kierownicze pełni w zastępstwie nauczyciela, któremu powierzono stanowisko kierownicze, obniża się tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć w zależności od wielkości i typu szkoły oraz warunków pracy lub zwalnia się ich od obowiązku realizacji zajęć, o których mowa w art. 42 ust. 3 Karty Nauczyciela.

Zgodnie z art. 42 ust. 7 pkt 2 Karty Nauczyciela organ prowadzący szkołę określa zasady udzielania i rozmiar obniżek, o których mowa w art. 42 ust. 6 Karty Nauczyciela, oraz

przyznaje zwolnienia od obowiązku realizacji zajęć, o których mowa w art. 42 ust. 3 Karty Nauczyciela.

Należy zatem stwierdzić, iż organ prowadzący upoważniony został do określania wyłącznie zasad udzielania i rozmiaru obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dyrektorowi i wicedyrektorowi szkoły oraz nauczycielowi pełniącemu inne stanowisko kierownicze w szkole, a także nauczycielowi, który obowiązki kierownicze pełni w zastępstwie nauczyciela. Z dyspozycji niniejszego przepisu nie wynika jednak upoważnienie dla organu prowadzącego do określania zasad zwalniania ww. osób od obowiązku realizacji tzw. pensum.

Tymczasem w § 2 ust. 1 uchwały Rada Powiatu Siemiatyckiego określiła zasady zwalniania dyrektora szkoły od obowiązku realizacji tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć. Należy podkreślić, że przepis art. 91d pkt 1 Karty Nauczyciela stanowi, iż w przypadku szkół i placówek prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego, zadania i kompetencje organu prowadzącego określone m.in. w art. 42 ust. 7 KN wykonuje odpowiednio: rada gminy, rada powiatu, sejmik województwa. W związku z powyższym, w przypadku zaistnienia potrzeby zwolnienia dyrektora szkoły od obowiązku realizacji zajęć, o których mowa w art. 42 ust. 3 KN, dokonuje się tego w drodze odrębnego uregulowania.

Zgodnie z art. 7 Konstytucji RP, organy władzy publicznej, do których zalicza się organy samorządu terytorialnego, działają na podstawie i w granicach prawa, stąd też niedopuszczalnym jest podejmowanie przez Radę regulacji bez wyraźnego upoważnienia ustawowego lub z jego przekroczeniem.

W § 3 przedmiotowej uchwały wskazano, że „tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych prowadzonych bezpośrednio z dziećmi, młodzieżą i słuchaczami szkół i placówek oraz na rzecz dzieci i ich rodzin przez nauczycieli nie wymienionych w art. 42 ust. 3 ustawy Karta Nauczyciela, zatrudnionych w pełnym wymiarze godzin ustala się według następujących norm:

1. nauczyciele szkół i placówek prowadzący zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze z dziećmi i młodzieżą upośledzonymi umysłowo w stopniu głębokim – 18 godzin
2. pedagodzy, psychologowie, logopedzi a także inni specjaliści prowadzący zajęcia specjalistyczne zatrudnieni w szkołach i placówkach – 20 godzin.”

W świetle art. 42 ust. 7 pkt 2 ustawy Karta Nauczyciela, organ prowadzący szkołę określa m.in.:

- 1) tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć nauczycieli szkół niewymienionych w art. 42 ust. 3 Karty Nauczyciela (zapis powyższy należy interpretować w taki sposób, że

chodzi o szkoły niewymienione w ust. 3 art. 42 Karty Nauczyciela, a nie o rodzaje stanowisk niewymienione w ust. 3 omawianego przepisu);

2) tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć pedagogów, psychologów, logopedów, doradców zawodowych prowadzących zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu w celu wspomagania uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych.

W ramach prowadzonego postępowania nadzorczego, z informacji uzyskanych przez organ nadzoru od Podlaskiego Kuratora Oświaty w Białymstoku wynika, że w ramach szkół, dla których Powiat Siemiatycki jest organem prowadzącym, nie występują szkoły niewymienione w art. 42 ust. 3 Karty Nauczyciela. W związku z powyższym brak jest podstaw do ustalania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli takich szkół. Przepis art. 42 ust. 7 pkt 3 Karty Nauczyciela zawiera odrębne upoważnienie dla organu prowadzącego do określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin pedagoga, psychologa, logopedy oraz doradcy zawodowego.

Rada Powiatu Siemiatyckiego w § 3 uchwały ustaliła tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć nauczycieli szkół i placówek prowadzący zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze z dziećmi i młodzieżą upośledzonymi umysłowo w stopniu głębokim, a także innym (poza pedagogiem psychologiem i logopedą), specjalistom prowadzącym zajęcia specjalistyczne. Wskazani wyżej nauczyciele nie zostali przez ustawodawcę wymienieni w treści art. 42 ust. 7 pkt 3 ustawy Karta Nauczyciela.

W związku z powyższym przepis § 3 uchwały w części określającej tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin ww. nauczycieli wykracza poza delegację zawartą w tym przepisie. Podobne stanowisko zajął Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie w wyroku z dnia 11 grudnia 2012 r. (sygn. akt III SA/Kr 1108/12) oraz Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 15 marca 2013 r. (sygn. akt IV SA/Wr 714/12).

Rada Powiatu Siemiatyckiego w § 3 ust. 2 uchwały wskazała, iż przez zajęcia dydaktyczne, wychowawcze prowadzone bezpośrednio z dziećmi, młodzieżą oraz na rzecz dzieci i ich rodzin przez nauczycieli wymienionych w pkt 1 należy rozumieć zajęcia grupowe i indywidualne, wynikające z realizacji zadań diagnostycznych, terapeutycznych, doradczych, profilaktycznych i korekcyjnych. W ust. 4 natomiast określono, iż odbyte godziny zajęć wymienionych w pkt 3 oraz godziny wynikające z planu nauczania, lecz nie zrealizowane z przyczyn leżących po stronie pracodawcy przekraczające połowę tygodniowego wymiaru, są godzinami ponadwymiarowymi.

Regulacje ujęte w § 3 ust. 2 i 4 uchwały wykraczają poza upoważnienie ustawowe określone w art. 42 ust. 7 pkt 3 Karty Nauczyciela.

Ponadto należy stwierdzić, iż treść § 4 przedmiotowej uchwały nie znajduje umocowania prawnego. W świetle obowiązujących przepisów prawa organ prowadzący szkołę lub placówkę nie posiada upoważnienia do określania w formie uchwały limitów uczniów, na których przysługuje etat nauczyciela bibliotekarza. Kwestie powyższą regulowało zarządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 4 czerwca 1997 r. w sprawie limitów uczniów, na których przysługuje etat nauczyciela bibliotekarza (M.P. z 1997 r. Nr 36, poz. 347 i 348), które zostało uchylone z dniem 1 stycznia 1999 r.

Zdaniem Wojewody Podlaskiego, w przypadku aktów prawa miejscowego przekroczenie delegacji ustawowej stanowi istotne naruszenie prawa. Rada gminy obowiązana jest przestrzegać zakresu udzielonego przez ustawę upoważnienia w zakresie tworzenia przepisów wykonawczych i w tych działaniach nie może tego upoważnienia ani zawężyć ani przekraczać. Wydając akty będące źródłem powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej na obszarze danego powiatu musi respektować zakres delegacji zawartej w aktach prawnych wyższego rzędu. Samodzielność jednostki samorządu terytorialnego nie wyklucza bowiem jej podporządkowaniu prawu.

Na niniejsze rozstrzygnięcie służy Powiatowi prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku, za pośrednictwem Wojewody Podlaskiego, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

Zgodnie z art. 80 ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Otrzymuje:
Rada Powiatu Siemiatyckiego

Z up. WOJEWODY PODLASKIEGO

Urszula Dunaj
Kierownik Zespołu Radców Prawnych